

Биљана Ч. Милошевић Шошо^[1]

Универзитет у Источном Сарајеву

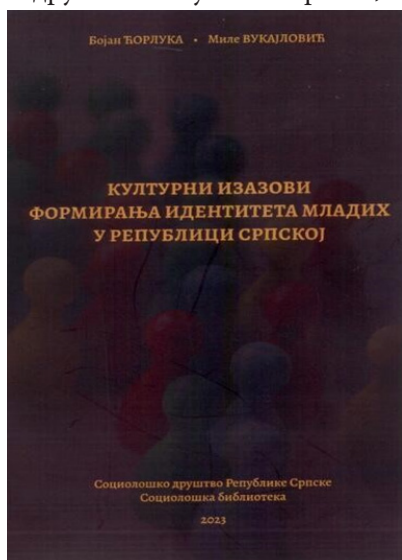
Филозофски факултет

Пале (Босна и Херцеговина - Република Српска)

DOI: 10.5937/socgod18-44487

КУЛТУРНИ ИДЕНТИТЕТ МЛАДИХ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ И ЊЕГОВЕ КОМПОНЕНТЕ

(Приказ књиге аутора Бојана Ђорлуке и Мила Вукајловића, *Културни изазови формирања идентитета младих у Републици Српској*. Пале: Социолошко друштво Републике Српске, 2023, 207 стр.)

Рукопис монографије *Културни изазови формирања идентитета младих у Републици Српској*, аутора Бојана Ђорлуке и Мила Вукајловића је структурисан тако да га сачињава шест цјелина (са припадајућим потцјелинама), као и предговор, уводно и закључно разматрање уз списак референтне литературе, индекса појмова, индекса имена и скупине прилога.

Ова истраживачка студија је настала с намјером да се укаже на потенцијалне проблеме са којима се носе млади у Републици Српској, посебно у димензији културе. Сходно томе, аутори су се детаљно поза-

^[1] milosevic_biljana@yahoo.com

бавили основним елементима културолошког обрасца који преовладава у нашем друштву, а посебно категоријом културног идентитета младих.

Основна научна карактеристика рукописа је у складној повезаности теоријског и емпиријског дијела. Аутори користе изузетно велики број домаћих и иностраних извора из области социологије културе. Отуда усмјереност садржаја рукописа на основне категорије ове научне дисциплине: културу, идентитет, друштво и културу, културну политику, мултикултурализам. Сазнајна вриједност рукописа је и у томе што није остао у оквирима теоријских разматрања, већ је операционализовао истраживање културе и младих у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Аутори су се определијели за панорамски преглед схватања водећих теоретичара културе и при том истакли социолошко а не аутономистичко разумијевање овог појма. Другим ријечима, култура је начин живота у одређеној нацији (друштву) а не засебан, самодовољан дио друштвене структуре (подсистем).

Стил писања је савремен, јасан и терминолошки прецизан. Закључивања су изведена логички исправно и језички концизно. Метатеоријски и епистемолошки оквир је добро постављен а интелектуални угао гледања добар. Из научног видокруга није изостављена нити сазнајна, нити професионално-практична, нити хуманистичко-еманципаторска димензија а, због присуства и теоријске и емпиријске димензије истраживања, укупни аналитички потенцијал монографије је ситуиран на нивоу теорије средњег обима. Отуда је у теоријском смислу избјегнут предметни и приступни редукционизам. У рукопису су избалансирана сва три теоријска стремљења социологије, тако да анализа посједује и историјску и системску и микросоциолошку димензију, при чему слободно научно кретање није ометено преодоминацијом статистике и губитком социолошке имагинације.

У методолошком смислу истраживање је добро дизајнирано. Емпиријска анализа је методолошки правилно изведена а предмет истраживања временски и просторно прецизно ситуиран. Поступак научног сазнања је структуриран и кроз научно разумијевање и научно објашњење. У монографији је примijeњена адекватна методологија израде научног текста и навођења референци и аутореференци. Кориштена је релевантна и актуелна литература.

У *уводном* дијелу рукописа аутори на студиозан начин представљају досадашња, научно одређена схватања и тумачења појма културе и идентитета.

У првом поглављу монографије под називом *Друшћивена условљеност културе*, читалац се може информисати не само о појму културе, типовима културе и начину како се он тумачи у социолошкој литератури, већ је пажња посвећена и њеној историјској генези. Аутори су се позабавили и статусом културе у савременом друштву, анализирајући све њене појавне концепте условљене постојећим друштвеним приликама и околностима. Дворкин сматра да обавеза државе јесте одржавање стабилности и богатства културе, јер постоје морални аргументи који оправдавају њена настојања да подржи „културу“ која представља погодне оквири у којима појединци доносе своје одлуке. Уколико постоји већа комплексност, веће богатство ресурса у културној структури, онда се проширује и могућност смислених опција за постојеће и будуће генерације (Dworkin, 1968, str. 14). Посебан осврт је направљен на босанскохерцеговачко друштво и његов културолошки концепт.

Друга цјелина рукописа под називом *Однос културе и њојашњих функција*, представља општепознати каузалитет између културе и друштва. Аутори у овом дијелу, поред потребе постојања културне политике у сваком друштву која је на себи својствен начин сложена категорија, истичу и њену условљеност функционисања. Посебна пажња је посвећена постојећим стратегијама културних политика у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Трећа цјелина, *Изазови културе у мултикултуралним друштвима*, освјетљава проблеме мултикултуралних друштава, а посебно оне који произилазе из различитих културних – вриједносних система условљених да бивствују заједно. У овом дијелу су сагледане прилике и начини функционисања неких од водећих мултикултуралних друштава на глобалном нивоу, са посебним освртом на стање и прилике са мултикултурализмом у Европи послије пада Берлинског зида.

У четвртој цјелини под називом *Идентитет као научни концепт* полази се од етимолошког одређења појма идентитета, до сагледавања до сада познатих дефиниција истог и њихових тумачења. Представљени су мање-више сви фактори који доприносе креирању културних идентитета, а посебно се издвајају појашњења везана за индивидуални, колективни и национални идентитет. Посебна пажња је посвећена категорији идентитета у савременом друштву, гдје су сагледани идентитетски проблеми данашњице узроковани глобализацијским процесима који се често препознају кроз различите форме кризе идентитета. Са експанзијом технолошке револуције, умреженог живљења, те технологије посредоване комуникације, културни идентитет је у сталној потрази за бољом позицијом у односу на контекст глобализације. Оно што је до сада било препознато као стални карактер народа и култура

пољубано је а нови, релативни идентитет, у функцији је онога чему тежимо, шта постајемо, како смо представљени и како се то одражава на начине на које себе представљамо (Baltazarević, 2017, str. 71).

У петом поглављу *Млади и идентитети у Републици Српској* аутори представљају резултате теоријског истраживања и интерпретацију истих о стању и приликама културног идентитета младих у Републици Српској. Читалачка публика се у овом дијелу може информисати о историјским, али и другим научним чињеницама које говоре о положају и третирању младих као специфичне групације у РС.

У шестом поглављу, под називом *Детерминанте идентитета студенске популације у Републици Српској*, користе се резултати истраживања аутора из научноистраживачког пројекта под називом *Утицај културног идентитета младих као детерминанте културних конфликта на друштвену перцепцију Републике Српске*. Резултати истраживања указују на освијешћеност популације младих у РС по питању кључних идентитетских одредница, као што су писмо, језик, вриједности.

У *Закључном дијелу и резимеу* аутори кроз изношење својих ставова дају препоруке за побољшање статуса популације младих, као и препоруке за јачање капацитета културних политика усмјерених ка младима.

На крају, вриједно је нагласити да су аутори ове монографије, Ђорлука и Вукајловић, уз спознају резултата домаће и иностране социологије на пољу културе и идентитета, што се види, како из наведене референтне литературе, тако и из њеног елаборисања у излагању, дали научни допринос социологији.

ЛИТЕРАТУРА

Baltazarević, B. (2017). *The influence of digital media on the deconstruction of the cultural identity of the individual and society (Doctoral dissertation)*. Beograd: Megatrend Univerzitet, Fakultet za kulturu i medije. Available at <http://megatrend.edu.rs/wp-content/uploads/2018/06/Doktorat-Borivoje-Baltezarevic.pdf> [In Serbian]

Dworkin, R. (1968). *On not prosecuting civil disobedience*. New York Review of Books, 10(2), str. 14–21.